תלמוד בבלי · אחרונים · קרן לדוד

קרן לדוד על חולין

רבי דוד כהן־סקלי

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

קרן לדוד על חולין

רבי דוד כהן־סקלי

מקור הטקסט: דיקטה · רישיון: CC BY-SA 4.0

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/קרן-לדוד-על-חולין/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף יג: 4
דף ט. 5
(**לעיל**) **דף ס**: 6
דף עג. 6
דף עט. 7
דף ג. 9
דף ח: 10
דף פא. 11
דף פד. 11

דף יג:

תוספות ד"ה אבל א"ה כלל וכלל לא, וא"ת לשתוק קרא מניה דמיהכא תיתי מקבלין הא אצטריך קרא לרבויינהו ויש לומר דמ"מ ס"ד דמצדיקי עכו"מ נקבל להכי אתא קרא למעוטינהו לגמרי ע"כ. נ"ל דכוונת התוס' כך היא דמתחלה הקשו הא אצטריך קרא לרבויינהו ור"ל דהא לפי המסקנא ולפי האמת אצטריך איש לרבויינהו וא"כ אי אמרת בשלמא שהסברא מבחוץ היא דעכו"מ כלל כלל לא היינו דאצטריך קרא לרבויינהו מאיש והוה סלקא דעתן דרבוייא דאיש לא אתי אלא לצדיקי דהא מריבוייא דאיש איש דכתיב בישראל אתרבו וכיון דישראל גופייהו דינא הוא דוקא צדיקי אף א"ה אתרבו כדין ישראל כדין דון מינה ומינה ודוקא צדוקי אתרבו משום הכי אתא קרא דבכם חלקתי ולא באו"ה לומר דכולהו או"ה אתרבו ואתי שפיר הכל אלא אי אמרת שהסברא מבחוץ היא בלא קרא שאו"ה נמי דינם כישראל א"כ קרא למה לי. ור"ל קרא דמכם למאי אתא דבלאו הכי היה סברא דמבחוץ שאו"ה כישראל וכיון דאתא קרא דאיש איש לרבות ע"כ דאתא לרבות אפילו רשיעי. וא"כ אמאי אצטריך מכם. אלא על כרחך לומר שהסברא מבחוץ היא שאין דין או"ה, כישראל ולהכי אצטריך קרא דאיש איש לרבויינהו והוה סלקא דעתין דלא עדיפי מישראל להכי אתא קרא דמכם לרבות כולם. ולפ"ז למאי דס"ד השתא דלא ידע הברייתא דאיש איש לרבות הנכרים א"כ בלא קרא דמכם דדריש מיניה דאו"ה כלל כלל לא בלאו הכי זו היא הסברא שהיתה לנו מבחוץ דנכרים כלל כלל לא. וא"כ לשתוק קרא מיניה. ותריצו דמ"מ ס"ד דמצדיקי או"ה נקבל ור"ל דיש סברא לכאן ולכאן ולהכי אצטריך קרא דיש סברא דצדיקי דנכרים דינם כישראל ולהכי אצטריך מכם דנכרים כלל כלל לא. ומשום דיש סברא לומר ג"כ דנכרים כלל כלל לא להכי אצטריך איש איש לרבויינהו.

ודע שנראה מדברי התוספות שהקשו קושיא זו דלא סברי ולא אזלי כשיטת רש"י ז"ל דפירש לעיל ה' ע"ב ד"ה מכם בכם חלקתי וז"ל כלומר מדכתיב האי מיעוטא בישראל ולא באומות העולם דכתיב איש איש מבית ישראל אשר יקריב קרבן וכו'. ותניא לקמן איש מה ת"ל איש איש לרבות הנכרים שנודרים נדרים ונדבות כישראל. וגבי דידהו לא כתיב מיעוטא. דליכתוב מן האדם כי יקריב קרבן (נ"ל דר"ל דליכתוב איש איש מן האדם כי יקריב) דמשמע ולא כל האדם. ש"מ בכם חלקתי שכשרים מביאין וכו' ע"ש. דמשמע מפירושו בהדיא דזה דקאמר תנא דברייתא מכם בכם חלקתי ולא באו"ה לאו דמגופא דקרא וממשמעותיה מדריש ליה ולאו להכי אתא קרא אלא דקרא דמכם אתא לדרשת מכם ולא כולכם אלא דממילא נשמע מדכתב האי מיעוטא בישראל וגבי קרא דרבוייא

דידהו לא כתב שם שום מיעוטא משמע דכולהו אתרבו. ולפי פרש"י נ"ל דהכי קא פריך הש"ס למאי דלא סלקא דעתיה דאיכא רבוייא לאו"ה הבין דמפשט פשיטא ליה לתנא דברייתא דנכרים בני קרבן נינהו אלא דאין לחלק בהו כישראל. ולכך פריך דמנא ליה הא דילמא נכרים כלל כלל לא ולית דמדכר שמייהו ומנין מפשט פשיט ליה הכי לתנא דברייתא ונימא כלל כלל לא. ותריץ ליה לא ס"ד. דתניא וכו' ולפ"ז לא קשה כלל קושית התוספות לשתוק קרא מניה דלפי פרש"י לית לן שום קרא יתירא. אבל התוספות ז"ל סברי דמגופא דקרא דמכם משמע מכם ולא אומות העולם ולכך הקשו למה לי קרא וק"ל.

דף ט.

בש"ס והלכתא משפוי קובע ולמטה כשירה. והיינו דשייר בחיטי וכו' ובסמוך עוד לזה איתא והלכתא כרבי חנינא בן אנטיגנוס דקאי רב נחמן כוותיה ע"כ. ק"ל למה לש"ס לומר הלכתא תרי זמני דכבר אמר חדא זמנא דהלכתא משפוי כובע ולמטה כשירה והיינו ודאי כר"ח בן אנטיגנוס ועוד קשה לי דלמה הש"ס שינה לשונו ממה שנאמר בסמוך לזה דרב פפא משמיה דרבא אמר שייר בחיטי כשרה וכן אמר אמימר וכן הוא לשון רבינא. וכן מר בר רב אשי כולהו נקטו בלשונם שייר בחיטי ולא שפוי כובע ולמה כשבא לפסוק הש"ס הלכתא שינה לשונו ונקט שיפוי כובע הו"ל לומר והלכתא שייר בחיטי כשרה עוד קשה לי במה שפירש רש"י ז"ל ד"ה והיינו דשייר בחיטי וז"ל כלומר כמ"ד שייר בחיטי כשרה דמה הלשון אומרת כמ"ד וכו' הא בש"ס קאי אפלוגתא דשייר בחיטי ועלה קאי האי והלכתא וכו' והיינו דשייר בחיטי דעיקר הלכתא להכי הוא דאתא לומר דהלכתא שייר בחיטי כשרה. ומאי כמ"ד דנקט רש"י. ואדרבה הו"ל לפרש והיינו דשייר וכו' דר"ל והיינו דוקא דשייר בחיטי משום הכי כשירה משפוי כובע ולמטה. ועוד קשה קושית הרב תורת חיים לפי מה שפירשו התוספ' והחליפו הגרסא בי מר בר רב אשי א"כ ליכא פלוגתא באם שייר בחיטי ולכ"ע כשירה וא"כ למה הוצרך הש"ס לפסוק הלכתא דמשיפוי כובע ולמטה כשירה תיקשי הלכתא מכלל דפליגי:

ונראה לי ליישב הכל והוא שנראה לומר דכוונת הש"ס כך היא דכל האמוראים שהביא בש"ס דהיינו רב פפא שהתיר בשייר בחיטי וכן אמימר וכן רבינא וכן מר בר רב אשי לגרסת התוס' כל זה לחזק ולהעמיד דין זה דשייר בחיטי כשרה ועוד מביא הש"ס ראיה לזה מדקי"ל הלכתא משיפוע ולמטה כשירה כר"ח בן אנטיגנוס כדלקמן בש"ס שפסקו הלכתא כר"ח בר אנטיגנוס משם יש להביא ראיה נמי דשחט בחיטי כשרה וזה הוא

כוונת הש"ס דקא' והיינו דשייר בחיטי דר"ל היינו כמ"ד שחט בחיטי כשרה והשתא אתי שפיר הכל על נכון בעזרת האל ודו"ק:

שם אמר רב יהודה אמר רב ת"ח צריך שילמוד שלשה דברים כתב. שחיטה מילה. ע"ש יש לתת סימן ע"ז, והוא, ואני נתתי לך שכ"מ אחד על אחיך וכו' בחרבי ובקשתי, בחרבי הוא הסכין של שחיטה ומילה ובקשתי תקרא אותה בשין שמאלית שהוא לשון קסת הסופר שהוא הכתב ודו"ק:

(לעיל) דף ס:

ר"ש בן פזי רמי כתיב ויעש אלהים וכו', אמרה ירח לפני הקב"ה וכו' אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי על שמעטתי את הירח והיינו דאמר רשב"ל מה נשתנה שעיר של ר"ח שנאמר בו לה' אמר הקב"ה שעיר זה יהיה לזכרון עלי שמעטתי את הירח ע"כ, נ"ל לפרש האי עלי שמעטתי וכו' אינו ר"ל בעדי כפשט אלא ר"ל כמו ועלי עון ופשע עבור. ורוצה לומר בשביל עון שמעטתי בו את הירח יהיה לכם לכפרה דהיינו על הקנאה והתאוה והכבוד שעיר זה יהיה לכם לזכרון על עון שמעטתי בו את הירח שלא יעשו כן. ומפני שהשם היה קשה לפניו ח"ו החטא הזה שהעניש בו את הירח שהיה ראשון לעונשים שהוא ב"ה מלא חסדים, והירח גרמה בקיטרוגה להענישה שהיא רומזת לישראל כמו שאומרים בברכת הלבנה שאף הם עתידים להתחדש כמותה, לכך הזהיר וצוה לישראל להקריב בר"ח בחדוש הירח שעיר חטאת לה' לזכרון לפניו על מה שהעניש והמעיט הירח שהיא רומזת לישראל שיהא לכם לכפרה על עון הזה שהוא בידם שהוא הקנאה והתאוה והכבוד כדי שיזהרו מחטא זה שלא יזכר ולא יפקד עליהם, ל"ד לעומר י"ט לחדש אייר ש' תרח'"ץ.

דף עג.

בש"ס אמר רבי יוסי בר חנינא מ"ט דרבי יוחנן אליבא דרבנן האי איית ליה תקנתא בחזרה והאי לית ליה תקנתא בחזרה וכו' מכאן קשה על מה שפירש הרי"ף ז"ל לעיל ס"ח דללישנא דמערבא סבירא ליה לרבי יוחנן דלאבר בעצמו לית ליה תקנתא בחזרה הא הש"ס קא' הכא בהדיא דלאבר של עובר יש תקנה בחזרה וכמו שהקשה הרשב"א ז"ל בחדושיו עי' עליו.

ונ"ל ליישב ולומר דללישנא דמערבא צ"ל לר' יוחנן נמי כמו לרב דחזרה אהני למקום החתך ולכך קתני מתני' והחזירו אבל מה שיצא לא מהני ליה חזרה והרי הוא בכלל

הבשר בשדה טריפה דלית ליה תיקון אבל למקום החתך שלא יצא למחיצתו אהני ליה חזרה דאי לא חזר הגם שאין בו משום ובשר בשדה מ"מ לית ליה היתר משום בהמה בבהמה כיון שהוא עומד על שפת הרחם אינו קרוי בהמה בבהמה. עי' רש"י לעיל ס"ח ד"ה לעולם וכו', אבל אם החזירו אהני מיהא למקום החתך שעכשיו קרינא ביה בהמה בבהמה. וא"כ אם לא חזר צריך לחתוך ג"כ מקו' החתך אלא שיש לו עדיפותא למקום החתך שאם חזר הותר בשחיטת אמו, ולפ"ז זהו כוונת ר' יוחנן הכא לומר האי אית ליה תקנתא בחזרה ר"ל כיון שאם חזר קימ"ל שמותר מקום החתך ומותר בשחיטת אמו באכילה, משום הכי אף שלא חזר מ"מ שחיטת אמו מטהרתו דהיינו למקום החתך הגם שאסור באכילה השתא מיהא דלא חזר דלא קרינא ביה בהמה בבהמה מ"מ כיון שראוי הוא אם חזר לכך אף דלא חזר תהני ליה שחיטת אמו לטהרו מידי ובשר בשדה טריפה וא"כ ממקום החתך ולפנים שהוא מקום טהור משם עומד לחתוך כיון שנאסר באכילה ממקום טהור חותך ומשליך וזהו המקום שעומד לחתוך וכחתוך דמי ושם אין שום מגע דהא טהור הוא ומקום טומאה דהיינו היוצא חוץ למחיצתו שאין לו היתר בחזרה זה המקום אינו מטמא שהוא בית הסתרים שאינו עומד לחתוך משם שכיון שלא חזר וצריך לחתוך מקצת מה שלפנים עמו וזה שלפנים שעומד על המחיצה טהור והמחובר עמו הוא חבור בית הסתרים וא"כ האי דקאמרי רבנן שחיטת בהמה תטהר את האבר ר"ל למקום החתך העומד על שפת הרחם וכיון שכן לית ביה מגע נבילה אבל אית ביה מגע טריפה במוקדשים מדרבנן ודו"ק:

דף עט.

בש"ס אמר ליה רבי אבא לשמעיה אי מעיילת כודנייתא בהיפסק עייל להנך דדמין להדדי ועייל לי. אלמא קסבר אין חוששין לזרע האב וסימנין דאורייתא ע"כ. קשה לי מהיכן משמע ליה לתלמודא דסימנים דאורייתא. נימא דלעולם סימנין דרבנן ואפילו הכי סמיך עלייכו משום דס"ל כרבי יהודה וכבר תלמודא פשיט מרב הונא בריה דרב יהושע. דר' יהודה ספוקי מספקא ליה אי חוששין או אין חוששין לזרע האב. ואע"ג דקימ"ל ספיקא דאורייתא וכ"ש לדעת הר"ן ז"ל ודעמיה דסברי מרנן דספק דאורייתא לחומרא מדאורייתא. מ"מ הנך דדמיין להדדי מותרין משום ספק ספיקא ספק אם אמן ממין אחד וממה נפשך מותרין בין אם חוששין לזרע האב או לא. ואם תמצי לומר שמא אמו של זה ממין אחד ואמו של זה ממין אחר ספק שמא חוששין לזרע האב ובכל אחד אית ביה תרי צדדי ומותר. ולכך סמך על הסימנין אע"פ שאין הסימנין מן התורה. משום דהוי

ספק ספיקא אבל אי סמנייהו לא דמיין להדדי אין כאן אלא ספק אחד אי חוששין לזרע האב אי לא ולכך אסור:

ואפשר לומר דהש"ס משמע ליה דרבי אבא דאמר לשמעיה הכי לא מתורת ספק קאמר ליה הכי אלא מתורת ודאי וס"ל דרב יהודה דאמר אין חוששין לזרע האב מפשט פשיטא ליה דהכי הוא ורבי אבא חולק על רב הונא בריה דרב יהושע ומשמע ליה לתלמודא דהכי הוא סברת רבי אבא מדקאמר לשמעיה אי מעיילת לי כודנייתא עייל להנך דדמיין להדדי וכו' ואי סב"ל דכל זה משום ספק אי חוששין או אין חוששין למה צריך להזהירו על זה ולא סמך עצמו להתיר משום ספק ספיקא ספק אם הם מאם אחד ומותר. ואם תימצי לומר שהם מב' מינים ספק אי חוששין לזרע האב. אלא ודאי דס"ל ומפשט פשיטא ליה שאין חוששין לזרע האב ודאי ומשום הכי לא סמך על הסתם ואפילו הכי ע"י סימנין עשה מעשה בעצמו אלמא קסבר אין חוששין לזרע האב וסמנין דאורייתא ואין לומר דהא דלא סמך על הסתם ומשום ס"ס. משום דהואיל ואפשר לברר ע"י בדיקת סימנין להכי בדק בסימנין ולא סמך אס"ס. דהרואה יראה בש"ע יו"ד בסי' ק"י ט' דפסק רמ"א וז"ל בענין נשבר הגף ספק מחיים ספק לאחר שחיטה יש להתיר מכח ס"ס אע"פ שיש לברר ע"י בדיקת הריאה אין לחוש עכ"ל ע"ש ועי' בסי' נ"ג ס"ב וס"ד. ואף להחולקים שם נ"ל דדוקא שם דאיכא חזקת איסור כמ"ש רמ"א סי' ק"י בסעיף הנז' ונ"ל דספק זה דלא ידענו אם הם מאם אחד דהיינו אם הם ממין אחד לא הוי ספק חסרון ידיעה דלא מיקרי ספק דשאני הכא שא"א לידע דאדם קונה פרדים מן השוק ומהיכן יודע הוא מניין קנויין ומאיזה מקום הם דאפשר שהוא בסוף העולם. ולהכי לא הוי זה הספק חסרון ידיעה. דלא הוי ספק וכיון שאינו תלוי בהבחנה והכל אינם יודעים לא מיקרי חסרון ידיעה. ועי' במסכת נדה נ"ט ע"ב דקאמר הש"ס בהדיא מהו דתימא הני מילי דיעבד אבל לכתחי' לא קמ"ל הרי שם בהדיא דהיכא, דאיכא ס"ס יש להתיר אפילו לכתחילה לעשות מעשה ע"ש ועי' להרב זכור לאברהם ביו"ד מערכת אות סמך דף רמ"ה ע"ב. אלא דיש לדחות דשאני הא דנדה שכבר נולד הספק ספיקא באשה משעה שנמצא הדם על השפל ולהכי אפילו לכתחילה שרינן לה להתעסק בטהרות מכאן והלאה שכבר נכנסנו לבית הספק באשה זאת אבל כאן כל זמן דלא עייל להספק ולא עייל הכודנייתא להספק לא נכנסנו לבית הספק ולהכי אסור לעייל נפשיה לספיקא:

אלא שראיתי אח"ך להרשב"א ז"ל בחידושיו לחולין שהביא משם המפרשים דמפרשי דרבי אבא מפשט פשיטא ליה דאין חוששין לזרע האב כלל וכלל מתורת ודאי ע"ש וכדכתבינן ודו"ק:

דף ג.

אביי אמר וכו' ואפילו כותי וכו' אהייא. אלימא אחש"ו וכו' ואם שחטו מבע"ל. אלא אכותי הא אמרת כשישראל ע"ג שחיט אפי' לכתחילה קשיא, **והנה** נראה לי לתרץ הקושיא אם ירצה האדון הזה והוא דנימא סיפא דקתני וכולם ששחטו וכו' האי וכולם כמשמעות לשונה שכוללת הכל כל מה שנאמר במתניתין דהיינו כותי וחש"ו כולם כוללת אותם המשנה ואומרת וכולם ששחטו וכו' בין כותי בין חש"ו. ואחרים רואים אותם וכו'. דהשתא קושית הש"ס שהקשה דאי קאי אחש"ו ואם שחטו מבע"ל לא קשה דהא קאי נמי אכותי דרישא. לכך לא נקט ואם שחטו וכו' וכן קושית הש"ס שהקשה דאי קאי אכותי הא אמרת בישראל ע"ג שחיט אפילו לכתחילה לא קשה דהא קאי נמי אחש"ו דסיפא להכי קתני דיעבד שאם שחטו. ונימא איירי דקתני אחש"ו דלכתחלה צא דשמא יקלקלו תנא בכלהו לשון ששחטו. אבל באמת לענין הדין אינן שוין. דכותי אפילו לכתחילה כשאחרים עומדין ע"ג. ולא תיקשי לך דלמה צריך לאומרו לכותי בסיפא כלל כדי שיצטרך לכוללו גם הוא בלשון דיעבד הואיל ותנא ליה ברישא דמתניתין שאפילו לכתחילה יכול לשחוט כשאחרים עומדים ע"ג וא"כ למה צריך למתנייה בסיפא כלל וידחוק עצמו התנא למתנייה בלשון דיעבד. הגם שדינו הוא לכתחילה אין זה קושייא שהרי לעיל בשינוייא דרבה בר עולא דקאמר הכל שוחטין ואפלו טמא בחולין ובמוקדשין לא ישחוט שמא יגע בבשר וכו'. פריך בגמ' האי טמא במוקדשין מהכא נפקא, מהתם נפקא, כל הפסולין ששחטו שחיטתן כשירה וכו'. ומשני הכא עיקר, התם איירי דתנא שאר פסולין תנא נמי טמא במוקדשין. הרי לך בהדיא דהגם שכבר השמיענו דבינו הקדוש דין טמא במוקדשין, הכא במסכת חולין. אפילו הכי הוצרך למנות אותו שם באיירי כי כן דרך התנא לכלול בדבריו הכ"ל מה שכבר נשמע ומה שעדיין לא נשמע: **ואין** לומר דשאני הכא בשמעתא דילן שאינו יכול התנא לכלול הכל הכותי וחש"ו משום שאין דינם שוה, דשאר פסולין אפילו לכתחילה וחש"ו דוקא בדיעבד, זה אינו שהרי גם בזבחים אין דינם שוה שהרי שאר פסולין אפילו לכתחילה יכולים לשחוט אלא משום דקא בעי למתני טמאים דלכתחילה לא שמא יגעו וכו' תנא ששחטו ע"ש. הרי לך הגם שאין דינם שוה כוללם ביחד, והתם נמי אין צריך לתנא למתני טמאים שהרי כבר תנא ליה הכא בחולין ולא תני ליה אלא באיידי כדקאמר הש"ס הכא, דהכא עיקר, והתם באיידי, ואפי' הכי תנינהו יחד הגם שאין דינם שוה ששאר פסולים לכתחילה, והטמא דוקא בדיעבד. ואדרבה אגב הטמא דתנא ליה דרך אגב שדינו דוקא בדיעבד, תנא נמי לכלהו בדיעבד שנעשים הכל טפל לו הגם שלא נשנה הוא אלא דרך אגב. כ"ש הכא

דנימא דהכותי נעשה טפל לדין חש"ו שהוצרך התנא להשמיענו דינו ולא תני ליה דוקא דרך אגב כהתם שתנא ליה תנא דרך אגב, ולכן בש"ס דידן כשבא לכלול כל הפסולין עם חש"ו תנא להו בדיעבד וקאמר וכולם ששחטו ואחרים רואים אותן וכו' בין כותי בין תש"ו שחיטתן כשירה. ולכן נ"ל דלהכי לא חש אביי לקושית הש"ס וכן רבא חבירו דאזיל בשיטתיה דאביי ולא חיישׁ להאי קושיא כדאמר הש"ס לקמיה:

ודע דהתם בזבחים נעשו אגב כגומלין זה לזה זה נעשה אגב לזה וזה נעשה אגב לזה דהיינו הטמא נעשה אגב שאר פסולין דאיידי דתני שאר פסולים תנא נמי טמא. ואגב דתני בטמא דיעבד תני נמי בשאר פסולים בדיעבד. הרי נעשו כגומלין זה לזה האי כדאיתיה והאי כדאיתיה. ט"ז לכסלו בשנת פטר"ת כל רחם יום חמישי בשבת אורן' יע"א בשנת זכור ימות עולם לפ"ק:

דף ח:

בש"ס דכ"ע בית השחיטה רותח. מאן דאמר קולף שפיר ומאן דאמר מדיח איידי דטרידי סימנים לאפוקי דם לא בלעי ע"ש. משמע דמתני האי טעמא גם לענין איסור דטריפה דאיידי דטרידי לאפוקי דם לא בלעי מן האסור. וא"כ לפ"ז בכבדא מיהא דיש בו דם מרובה. אם נמלח עם הטריפה אינו נאסר דאיידי דטריד לאפוקי דם לא בלע מן האיסור. אבל ללמוד מכאן בשר טריפה שנמלח עם הכשרה להתיר מהאי טעמא יש לומר דשאני סימנים דטרידי טובא ועי' בי"ד סי' ע' ס"ג שאם מלח בשר שחוטה עם בשר טריפה ושניהם כחושים אסור כדי קליפה. דאע"פ שאינו בולע מדם הטריפה בולעת מצירה משום דהציר מסרך סריך והיינו ודאי משום דלא מטריד טובא מה שאין כן בסימנין דמטרידי טובא אמרינן ג"כ לענין הבלוע בסכין שיצא מחמת חום בית השחיטה דלא בלעי ליה משום אגב דטרידי טובא לאפוקי דם:

ואפשר דלא קיימא לן הכי כמ"ד איידי דטרידי סימנים לאפוקי דם לא בלעי. אלא כאידך מ"ד דהגם דטרידי לאפוקי דם בלעי מהסכין מטעם דמסרך סריך. ואע"פ דמר"ן ז"ל פסק בסי' יוד' שאם שחט בסכין של עכו"מ מדיח בית השחיטה. אפשר דספק כאיכא דאמרי דסברי דכ"ע בית השחיטה צונן הוא ופסק כמ"ד דלא אמרינן שע"י דוחק הסכין בלעי סימנים וסגי בהדחה. אבל אי אמרינן בית השחיטה רותת נראה דלא מהני טרדת הסימנים לאפוקי דם. משום דהבלוע שבסכין מסרך סריך ולהכי במליחה דקי"ל שהיא כרותח לא מהני טרדת להוציא דם שלא לבלוע הציר של איסור ולכן יש לאסור גם בכבד דנמלח עם בשר דטריפה:

אלא שראיתי להר"ן ז"ל בהלכות. שהכריח דקי"ל דבית השחיטה רותת ולהכי מתירין בהדחה משום דסימנין טרידי לאפוקי דם לא בלעי מבלע הסכין ומשמנוניתו עש"ב. ולפ"ז יש להסתפק בכבד כנ"ל דשמא טרידת הכבד גרע טפי מטרדת דם הסימנים ששופכין בשופע רב ובכח גדול כאשר נראה לעין כל אדם חזו בו אנוש יביט מרחוק שהקלות היוצא מן הסימנים מזנק בכת גדול. זרה הלאה ויאמר אנוסה הפעם וינוס ויצא החוצה לא כן בדם הכבד וינהגהו בכבדות:

ועוד אפשר לומר דמליה כרותח הוא יותר מרתיחת בית השחיטה. וכן נראה שהרי אפי' למ"ד קולף ולא אמרינן דסימנים איידי דטרידי לאפוקי דם לא בלעי די בקליפה דוקא. הגם דסתמא סכין שמנונית ע"ג לא בלע יותר מכדי קליפה. ואנן קימ"ל שאם נמלח בשר טריפה עם בשר כשרה והבשר שמן שדי תכלא ככוליה וצריך ששים. אלא ודאי נראה מזה דרותח דמליח חם יותר מרתיחת בית השחיטה לפי ההלכה. ועי' בש"ע ביו"ד סי' ע' סעיף גימל' דלית'. ועי' עוד שם בסי' ק"ה סעיף ט' במר"ן הש"ע ובמור"ם שם עי' עליהם פטר"ת אורן יע"א. גם נצה ישראל לפ"ק. העתיק ביום ז"ך לשבט התר"צד אורן' יע"א:

דף פא.

רש"י ד"ה אל ההרים לא אכל. סיפיה דקרא צדיק הוא חיה יחיה לומר זה צדיק גמור וע"כ משום דלא עביד הני לא צדיק הוא אם עבר ח' עבירות אחרות. אלא לאו כמשמעותיה דריש עכ"ל נ"ל דקשה ליה לרש"י דלמה מפיק ליה לקרא ממשמעותיה והלבישו בדברים אחרים. לכך כתב רש"י משום דקשיא ליה סיפיה דהאי קרא דכתב צדיק הוא חיה יחיה. ועל כרחיך משום דאי לא עביד הני. לאו צדיק הוא אם עבר עבירות אחרות, ולמה קרי ליה צדיק. אלא ודאי לאו כמשמעותיה מדריש. ולהכי קא קשיא ליה לרבי אחא בר' חנינא מאי דכתיב אל ההרים לא אכל וכו' דכמשמעותיה לא מתוקם שפיר. ולהכי פורש דאל ההרים לא אכל וכו' שלא אכל בזכות אבותיו וכו' וק"ל תרצ"ז כ"ה לתמוז:

דף פד.

בש"ס ולפרקינהו וליכסנהו. בעינן העמדה וכו'. יש לדקדק דמאי פריך וליפרקינהו וליכסינהו, נימא כיון דבשעת שנכנס לחיוב רוקת הכיסוי היה ברשות הקדש שאינו מחוייב בכסוי א"כ כבר פקע עליה מצות. ולהכי אף אם יפדהו אחר כך לא יתחייב במצות כסוי כדין המקדיש ולא פדה עד שנמרח ביד הגזבר דפטור מן המעשרות וכדאיתא במסכת פאה פרק ראשון משנה ואו' המקדיש ופודה חייב במעשרות עד

שימרח הגזבר ופירש שם הרב רבע"מ וז"ל אבל אם נתמרח הגורן ביד הגזבר הואיל ובשעה שהיה ראוי שיוקבע למעשר דהיינו בזמן המרוח היתה ביד ההקדש אין הפודה חייב להוציא ממנו מעשרות שההקדש פטור מן המעשרות. ועי' בפירוש שם במשנה: **ויש** לומר דשאני התם שאין ההקדש מחוייב במעשרות דבקרא כתיב דגנך שלך ולא של הקדש ובזמן שהוקבע היה פטור משום שהוא של הקדש. אבל הכא אין פטור הכסוי הלוי במה שהוא של הקדש שהרי קדשי המזבח לפום השתא חייבים בכסוי. אלא דבקדש בר"ה פטור מכסוי משום אריה דרביע עליה והוא משום שחיטה שאינה ראויה שאינם נאכלין ולכך אף שההקדש חייב בכסוי כמו חולין מ"מ שחיטה שאינה ראויה היא שפוטרת מהכסוי דגם בחולין נמי בשחיטה שאינה ראויה אינו חייב לכסות וכיון דהדר חזי בפדיונו והוא בר חיובא ולכך לא פקע חיוביה עליה אלא מתלא תלי בפדיון ובהבטל הסיבה יבטל המסובב. וכ"ש דאתי שפיר למאי שכתבו התוספות בתירוצם בד"ה וליפרקינהו וכו' דכיון שסופו לפדותו משום הפסד קדשים לכשיפדה הוה ליה למפרע שחיטה ראויה וכו' ע"ש. ועי' מציעה דף פ"ח ע"א וע"ב ועי' שם בתוספות ד"ה תבואת זרעך וכו' ע"ש ודו"ק.

תם מסכת חולין